

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 2 4 1 6 4 3 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

ZGODOVINA IN TEORIJA GLEDALIŠČA IN FILMA

Izpitna pola 1

Torek, 4. junij 2024 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Prilogi z odlomkoma iz dramskih besedil (A in B) in konceptni list so na perforiranih listih, ki jih kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 10 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 69. Za posamezno nalogu je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 2 prazni.

M 2 4 1 6 4 3 1 1 0 2

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

M 2 4 1 6 4 3 1 1 0 5

Odlomek iz dramskega besedila (A)

Ž Pizda, ja, orkani jebeni. Poplave. Jebeni vulkani. Potresi. Cunamiji. Ni konca.

M Tukaj desno.

Ž Mi pa kar pustimo, da se to dogaja. Tako blazno smo ujeti v ta svoja jebena življenja nepomembna, da samo ubijamo vse.

M Midva ne ubijava vseh.

Midva ne ubijava vseh.

Ž Menstruacijo sem dobila.

M O ljubica.

Ž Kar ne pomeni, da nimam prav.

M Vem.

Ž Enega bom skadila in res ne rabim, da bi me ti zdaj kritiziral, a prav? Kadila bom, dokler ne bom bruhnila.

M Hočeš, da vzamem dopust danes?

Ž Ja. Ne. Prvi dan? Si nor?

M Res lahko.

Ž Evo, sva že. Adijo. Samo pridi domov, takoj ko boš konec.

M Okej.

Ž Pa torto prinesi.

M Izvoli. Ž Kaj je to? M Torta.

Ž Pogrešala sem te.

M Zakaj pa? Mislim ja, hvala, jaz pa tebe, ampak

Ž zadnje čase mi je zmeraj bolj čudno, ko sva narazen.

M Oprosti, ker me skoraj nikoli ni doma. Kmalu bojo ocenjevali moje kompetence.

Ž Kako si želim, da bi lahko šla s tabo v službo.

M Lahko se dobiva za kosilo. To bi se lahko zdaj redno, ob torkih recimo.

Ž Fino.

M Kaj je to?

Ž Sendviči. Piknik.

M Šit.

Ž Torek je.

M Pozabil sem.

Ž Piknik sem nama pripravila. Tako vreme. Lahko se usedeva na travo. V senco nekam.

M Lej, res ne morem.

Ž Saj ga nisem sama pripravila. Kupila sem vse. Zate imam krof pa sok.

M Pozabil, oprosti.

Ž In jabolko, da iznici krof. Kako misliš pozabil? Saj je torek.

M Sestanek imam.

Ž V času kosila?

M Ogljična učinkovitost, etičnost bla bla bla.

Ž Špicaj.

M Jaz sem ga sklical.

Ž Boš pač malo zamudil. Ti si ga / sklical?

M Izravnava ogljičnih emisij pa to, ja, jaz sem hotel, da se dobimo. Res mislim, da bi morali posaditi drevesa. Naše podjetje. In to ogromno dreves. Cele gozdove. Da bi vsaj poskušali izravnati naš, saj veš no, odtis, naš

Ž ja.

M Tisto tvojo knjigo sem malo bral. Pol noči skoraj sem bil pokonci. Mislim, da sem prišel še naprej

od tebe. Do tam, ko pravi, da smo od industrijske revolucije do danes mi vsi, vsak od nas, spustili v zrak pol trilijona ton čistega ogljika.

Sedemindvajset milijard ton na leto.

Ž Jaz sem moral kar nehat brat.

M Slon tehta baje eno tono. Se pravi, da je gor toliko ogljika, kolikor tehta pol trilijona slonov. In samo štirideset let bomo rabili, da bomo vse to spet pokurili. Natin tamali bo takrat že v srednjih letih, mogoče bo imel že otroke. Ali pa celo vnuke.

Res je blazno zanimivo, ko enkrat padeš not in ko

Ž seks seksat bi moral. Poglej, kje bi se dalo. Zdaj, ja. Hodil in jej. Pozej krof, in če bova videla, da je da je da je kje

kaj pa vem, kakšno grmovje skrito ali pa da so drevesa ali kaj vem, javno stranišče

M stranišče pa ne no

Ž na brzaka. Ne boš niti na sestanek zamudil.

,

M Kakšen krof pa?

Ž Z oblivom.

,

M Fino.

Ž In?

In in in.

M Dolgo že nisva tega.

Ž Nujno je bilo

M Glasna si.

Ž Sem bila glasna?

M Od kod pa zdaj to?

Ž Kaj to pomeni?

M Marsikaj bom moral pojasnit.

Ž Saj bojo še sestanki.

M Ja.

Ž Ponosna sem nate. Dobro je to, dobro je, kar poskušaš naredit.

M Zamudil sem cel sestanek.

Ž Sva midva dobra človeka?

M Ja.

Ž Mislim ja, vem, da sva, ampak, a sva res?

M Sva, ja.

Ž Kako?

M Kako?

Ž Na kak način?

M Pač sva.

Ž Ja. Okej.

M Krasna starša bova.

Ž Mislim, nič ni narobe, če to vprašam.

M Jaz tudi.

Ž Dobro.

M Delno sva tudi zato dobra človeka.

Ž Samo da jaz ne

midva ne verjameva, ane, da ne, v dobro in slabo. V pravilno in napačno.

M A da ne?

Ž Ne verjameva v zlo.

M V zlo pa ne, nikogar ne obsojava, ampak se trudiva bit empatična in se postaviti v njihov / položaj.

M 2 4 1 6 4 3 1 1 0 7

Odlomek iz dramskega besedila (B)

kt en kuža, res noro. Tko se mi je zdel, da sm vidu neki resničnega, neki res ... mal sm že pozabu, no ... da je to tko ... da je to lajf ... ne pa ... huda mi je bla, k se je tko borila, no. To. To bi ... nekak ... to me je nekak ganil ... Na to sm pomislu kmal po ...

DANICA: Sedmera jezera s puncami, ne vem, kaj je že blo. Kranjska Gora, smučanje, je mel Jani ušesa vneta. Cres, smo prišli domov po dveh dneh, je Lila tko meduza opeklia, da se ji je vse vnel, smo šli direkt na antibiotike. Z avtom do Albanije, sva se na Hrvaškem že obrnla, je mel moj oči kamne ...

JAKA: In si misliš, vau, ja sej, valda poskrbijo za svojo vrsto. Ampak ne, ni to fora. Zadnjič sem poslušu en podkast, en pogovor z avtorco ene knjige, o Mother Trees, to so ta tavelika drevesa v gozdu, k pol hranijo cel kup ostalih, manjših. No, in ona je delala en eksperiment, kjer je posadila brezo pa duglazijo pa neko glivo vmes. In v teoriji, ane, vsaj v našem dojemanju narave, bi se te različne vrste mogle zdej borit med sabo, za svetlobo, za obstanek, za prevlado ... ker je pač v naravi vse v tekmovalju, ane, tko si ljudje radi mislmo. No, in ona je posadila ti dve drevesi, eno zraven druga, tko, da je zasenčla duglazijo – tko da bi ta moral, po tej teoriji, torej počasi odmret, breza pa čedalje bolj uspevat. No, in pol je dala v ogljik, k ga je ta breza dobila, neko radioaktivno snov, tko da je pač lahko spremjalna njegovo premikanje, ane. No, in ugotovila je, da je ta ogljik šel od breze preko glive do duglazije. Da sta si breza in duglazija dejansko izmenjevali stvari. Nista tekmovali, nista se borili, ampak sta sodelovali.

ROK : Enkrat ... neki je ... neki je oblubla palačinke nama z Jakatom, ja, valda ja, sej je on mel rojstni dan ... Jaka je zmer hotu palačinke za rojstni dan, ni jebu teh tort sploh ... ja, nismo mi mel teh tort nikol ... se mi zdi zares. No, in pač te palačinke palačinke, to je bla prov stvar, ane, o tern se je govoril par dni prej, in pač, ko pride pač ta dan, jutro, mi smo mel te zajtrkovalne palačinke zmeri, pač za zajtrk, to je blo mami všeč, da se ti dan tko že začne ... pa nama tut, valda ... no,

in pride to jutro in mami spi. In midva vstaneva ... ne ... mal čakava ... v kuhni, prov mam to sliko Jakata, v pižami sedi za mizo, to, še mal tema, no, kr tema, decembra ma on, šestga ... in čakava v tišini, a bo mami vstala ...

JANI: No, pa sej ... jst sm svoje že doživu. Za ta mlade je bolj zoprn. To pa ne vem, kaj bo. Televizije jst raj sploh več ne pržgem, nobene reči ne gledam. Če bi nm v smučanju spet kdaj šlo, tko kt je blo včasih, ja, to bi verjetn mal spremlju, ostalo pa, kr puste me. Nobenmu ni nč dobrga.

Jst za svoj pogreb mam. To moji vejo, ostalo pa ... ni glih v mojih rokah.

ROK: Men se je že zdel pač, da ne bo ne, da ne bo niti časa več, ane, k je itak šola že kmal, ampak sej ne veš, kaj bi čist ... ampak Jaka se pa ni hotu premaknt. Pol pa grem pač vseen k mami v spalnco in ... fotra ni blo, ne vem ... mami pa, uno ... k je kdaj mela ... k pač ne more ... k ne more vstat ...

In nism nč niti rabu reč Jakatu, zrihtala sva se v tišini, ne vem, jst sm nek kakav neki, al kaj, ma ne, sej ne vem, če je to blo takrt ... po mojem niti nism ... zrihtala sva se pa sva šla ... Jaka ni nč reku, uglavnem, do šole ... to se spomnm, te teme, pa ta sneg, k škripa.

JAKA: In kar je pa še bolj noro – bolj kt je ta breza rastla, več svetlobe je dobila, in duglazija v njeni senci posledično čedalje manj – in če to tko pogledaš, pač izgleda, kt da tekmujeta za svetlubo, ena ma čedalje več, druga pa čedalje manj, klasičen boj za obstanek, močnejši prezivi, pa to ... Ampak če pa pogledaš, kaj se je pa dejansko dogajal spodi, pod zemljo, je pa noro. Več kt je breza proizvedla sladkorja, več ga je poslala duglaziji - več kt je mela, več je dala. Dobesedno jo je hrnila. Ni sam sodelovanje pa izmenovanje, ampak je prov skrb. Prov skrbela je zanjo.

TAMARA: Recimo. Vse naokol neki resni alarmi, stvari grejo resno v kurac, mi pa vsi fuuuul garamo, vsi čist zgarani, ampak v napačno smer. Zanč je na roditeljskem v vrtcu ena mamica vprašala, pazi,

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Podrobno preberite priložena odlomka A in B in odgovorite na vprašanja.

1. Odlomek A je vzet iz besedila Pljuča avtorja Duncana Macmillana. V njem nastopita dve osebi. Kako ju označijo uvodne didaskalije? Naštejte in opišite, katere osnovne informacije še podajajo uvodne didaskalije k besedilu, iz katerega je odlomek A.

(7 točk)

2. Dopolnite besedilo.

Katarina Morano je scenaristka in režiserka, ki je magistrirala iz _____
na ljubljanski Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo. Prejela je dve akademiski
Prešernovi nagradi, njen diplomski film *Kam* je bil nominiran za _____
_____. Za dramsko besedilo _____ je leta 2022 prejela
nagrado Slavka Gruma na 52. tednu slovenske drame. Za dramaturgijo pri predstavi
_____, ki je bila v režiji Žige Divjaka uprizorjena v Slovenskem mladinskem
gledališču, pa je leta 2020 dobila tudi Borštnikovo nagrado.

(4 točke)

3. Označite, ali trditev drži ali ne, in svojo izbiro utemeljite.

Dramsko besedilo Pljuča, iz katerega je odlomek A, upošteva uskcesivnost časa. DA NE

Utemeljitev: _____

(2)

Dramski besedili, iz katerih sta odlomek A in odlomek B, je režiral Žiga Divjak, DA NE
in sicer v SNG Drama Maribor.

Utemeljitev:

Protagonista v odložku A sta brezbržna egoista. DA NE

Utemeliitiev:

Protagonisti v odkomku B so vsi člani iste družine. DA NE

Utemelijitev:

(2)
(8 točk)

- #### 4. Dopolnite besedilo.

Besedilo, iz katerega je odlomek B, je sestavljeno iz delov. Uvaja ga prolog

, konča pa prizor z naslovom

Opišite oba fiktivna prostora dogajanja (uvodni in končni) v odlomku B.

(4)
(7 točk)

5. Dramatika Macmillana v Pljučih je opisana kot tista, ki skorajda pozabi na gledališče in se posveti izključno besedam in medosebnemu odnosu. Opišite medosebni odnos protagonistov v odlomku A. Pojasnite, ali je njun odnos v nadaljevanju besedila vedno enak. V čem se dogajanje v odlomku navezuje na njune kasnejše medosebne odnose?

(7 točk)

6. Čeprav v didaskalijah dogajalni prostori niso navedeni, navedite najmanj tri možne dogajalne prostore v odlomku A, v katerih bi lahko potekal dialog, in izbiro utemeljite. Ali je podobne prostore dogajanja mogoče prepoznati tudi v besedilu, iz katerega je odlomek B?

Dogajalni prostori v odlomku A:

(6)

Dogajalni prostori v besedilu B:

(2)
(8 točk)

M 2 4 1 6 4 3 1 1 1 3

7. Dopolnite besedilo in odgovorite na vprašanji.

Slika 1

(Vir: www.arboretum.si/arboretum/duglazija/. Pridobljeno: 2. 10. 2023.)

Prvo repliko v odlomku B govorí _____ . Zadnjo repliko govorí Tamara.

Povzemite repliki, pojasnite, o čem govorita, in imenujte temi.

Na sliki 1 je _____ , ki je nosilka osrednje teme v odlomku B.

Zapišite temo.

(10 točk)

8. Označite Danico, opišite njena dejanja in njene želje, upoštevajoč celotno besedilo, iz katerega je odlomek B.

(8 točk)

9. Utemeljite z najmanj tremi utemeljitvami, zakaj bi besedili, iz katerih sta odlomka A in B, lahko opisali s terminom ne več *dramski gledališki tekst*, kot ga je uvedla Gerda Poschmann.

(6 točk)

10. Navedite ime in priimek igralcev na sliki 2 in še dva naslova besedil Duncana Macmillana, ki sta bili uprizorjeni v slovenskih gledališčih.

Slika 2

(Vir: gledališki list SNG Drama Ljubljana, sezona 2018/19)

(4 točke)

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.